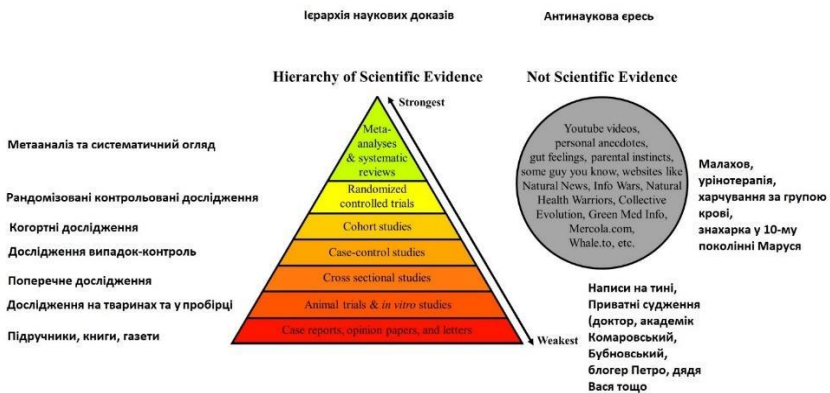

ВАЖЛИВІСТЬ ВМІННЯ ПОШУКУ ТА ОБРОБКИ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У сучасному світі науково-технічний прогрес призвів до стрімких і якісних змін в інструментарії дослідників та науковців. Своєю чергою це призвело до значних змін у даних, якими користуються науково-педагогічні працівники в організації освітнього процесу. На превеликий жаль вже не можна використовувати більшість підручників та книжок, які надруковані, навіть у 2000-х роках не кажучи про більш старі видання. Це відбувається саме тому, що швидкість оновлення і кількість наукових даних така, що поки автор наукової книги її напише, спираючись на певні наукові дослідження, поки книга пройде шлях рецензування й отримає відповідні грифи, а потім буде надрукована в типографії, проходить дуже багато часу і наукові дані вже виявляються застарілими та не несуть актуальної й по справжньому корисної інформації. Одночасно із появою величезної кількості наукових досліджень, які публікуються у впливових та всесвітньо відомих наукових журналах, таких як *The Lancet*, *JAMA*, *British Journal of Sports Medicine*, *Oxford academic*, *Cochrane* та багатьох інших, інтернет простір завалено величезною кількістю псевдо наукових даних, які не можна навіть розглядати. Вони не варті витратам уваги та часу, особливо коли мова йде про науково-педагогічних працівників, які приймають активну участь в розробці навчальних програм, написанні лекційного матеріалу та організації навчального процесу для здобувачів вищої освіти. При цьому сучасні здобувачі вищої освіти з дитинства отримують інформацію із джерел, які не можна вважати достовірними, наприклад, відеоролики з Youtube й тому подібні. Тому нашим завданням, як науковців є організувати навчальний процес таким чином, щоби здобувачі вищої освіти були забезпечені виключно достовірною інформацією високої якості. Власна практика викладання вказує саме на те, що з кожним роком зацікавленість здобувачів вищої освіти до отримання сучасної та актуальної інформації високої якості, лише зростає. Це особливо стосується таких важливих в житті кожної людини дисциплін, як фізичне виховання й основи здорового способу життя, які наразі знаходяться в не найкращому становищі та потребують негайних і якісних змін. Саме нецікава, застаріла і неактуальна, а іноді, навіть неправдива інформація призвела до того, що значна частка здобувачів вищої освіти не має бажання їх вивчати. В обставинах, які склалися вважаю за вкрай необхідне те, щоби науково-педагогічні працівники перебували у постійному і неприпиненому стані пошуку актуальної та важливої інформації, постійно підвищуючи свій рівень та якість знань. Цей шлях полягає, лише через отримання вміння правильного пошуку та обробки сучасних наукових статей. Особливо це стосується працівників Національного технічного університету України «КПІ імені Ігоря Сікорського», оскільки наш

університет має статус науково-дослідного. Під час лекцій здобувачі вищої освіти мають отримувати виключно корисні матеріали високої якості, які вони дійсно зможуть використовувати у своєму житті, а не отримувати замість корисних знань антинаукові чутки, якими полонить весь інтернет, телебачення тощо. Це має бути і через те, що ми несемо відповідальність за те, якими знаннями будуть впродовж життя користуватися наші студенти.

Пошук наукових матеріалів для подальшого використання у своїй професійній діяльності вимагає певних знань, а саме рівнів градації доказовості й достовірності, яка відображена в піраміді доказової медицини. Найнижчий рівень, якої є опис клінічних випадків, думка експертів, підручники, газети тощо. На другому рівні знаходяться дослідження на тваринах та у пробірці. Третій рівень це одномоментні поперечні дослідження. Четвертий рівень – дослідження випадок-контроль. Ці рівні є найнижчими й не варті уваги. П'ятий рівень – це когортні дослідження великих груп людей, зазвичай десятки тисяч, тому на них вже можна звертати свою увагу. Наступні два найвищих рівня є золотим стандартом наукової доказової медицини, якими є рандомізовані контрольовані дослідження та мета-аналізи й систематичні огляди. От на них і потрібно зосереджувати свою увагу для пошуку необхідної інформації, та ігнорувати антинаукові дані на кшталт розподільного харчування, урінотерапії Малахова, харчування за групами крові тощо.

Особливо вважаючи на те, що кількість наукових робіт найвищої якості в останні роки збільшується в геометричній прогресії. За Гельсінською декларацією прийнятою ще у 1964 році при написанні наукових робіт слід обов'язково вказувати конфлікти інтересів, бо роботи з таким конфліктом є заангажованими й не можуть бути достовірними. Але не всі науковці та дослідники дотримуються цих правил іноді вказуючи, що конфлікту інтересів немає, коли насправді він є. Прикладом таких робіт є численні дослідження впливу вітаміну D на здоров'я людини, в яких описується його позитивний вплив, особливо при використанні гігантських доз. На жаль це не відповідає дійсності і таке вживання призводить до трагічних наслідків для здоров'я таких як онкологічні хвороби, нефрокальциноз, втратою кісткової тканини та інші. І в наукових видання навіть є випадки коли такі роботи були вилучені через недостовірну інформацію в них.

Retracted article
See the [retraction notice](#)

Clinical Trial > Bone. 2002 Jul;31(1):114-8. doi: 10.1016/s8756-3282(02)00783-4.

Amelioration of osteoporosis by menatetrenone in elderly female Parkinson's disease patients with vitamin D deficiency

Y Sato ¹, Y Honda, M Kaji, T Asoh, K Hosokawa, I Kondo, K Satoh

Affiliations + expand

PMID: 12110423 DOI: 10.1016/s8756-3282(02)00783-4

FULL TEXT LINKS

ELSEVIER
PUBMED ARTICLE

ACTIONS

Cite

Collections

SHARE

Також існує багато наукових робіт в яких публікується недостовірні інформація або інформація дуже низької якості. Саме тому батько доказової медицини Арчибалд Кокран ввів категорії обґрунтованості А, В, С, D де А – де найвищий рівень. А зараз з'явився і набирає популярності інструмент оцінки якості систематичних оглядів AMSTAR 2, який важливо навчитися використовувати науково-педагогічним працівникам.

Ці корисні та необхідні в нашій освітній діяльності навички можуть закласти якісно новий рівень дисципліни, які можуть і повинні бути цікавими для здобувачів вищої освіти й викликати у них інтерес та прагнення для отримання по справжньому корисних для здорового життя знань.